

DEVATERO ZÁSAD ... aneb NOVĚHO CHOVÁNÍ na (pod) Krkonošské vesnici

NEŽ SE ZAČNE STAVĚT ...

Nedílnou součástí Krkonoš a jejich podhůří jsou **vesnice**. Člověk je tu budoval po staletí. Většinou se jedná o vsi lánové, soustředěné podél cest a potoků. Výše v kopcích pak je pak zástavba rozptýlená po stráních. Nenajdeme tu však vesnice návesní, jako dole v kraji. Vedle větších vesnic vzniklo i mnoho roztroušených osad a samot. To vše spolu s loukami, lesy a potoky vytváří **harmonickou krajinu Krkonoš**.

Každá vesnice i osada se svou urbanistickou strukturou liší. To jí přidává na své **jedinečnosti** a **hodnotě**. Proto při rozvoji obce je nanejvýš nutné dbát na zachování a respektování její urbanistické struktury. Nové plochy pro výstavbu se většinou odvíjejí od nově navrhovaných komunikací. Právě tyto komunikace předurčí, jak bude vesnice vypadat. Přímé ulice a rastrové bloky se stejně velkými pozemky jsou znakem městské zástavby. Na venkově se cesta přimyká k terénu, vlní se tak, jak jí to terén umožňuje, neexistují tu pravidelně rozmístované domy v šachovnici stejně velkých parcel. Nová cesta, která bude respektovat konfiguraci terénu, umožní navrhnout nestejně pozemky a nedojde tak k porušení struktury vesnice pravidelným rozparcelováním.

Aby si vesnice a tím také krajina Krkonoš udržela svůj charakter, měly by i stavební zásahy do jejího obrazu vesnický charakter cítit. Jaká základní pravidla tedy dodržet, abychom se při přístavbách i novostavbách chovali k vesnici slušně? Obecná – pro českou vesnici – lze najít např. v knize architekta Jiřího Škabradý **Lidové stavby**. Devatero zásad, které dodržovat, vychází z této knihy a zejména z **charakteristik hodnotné vesnické zástavby v místě**.

Bydlení na vesnici má výhodu, které se ve městě nedosáhne. Člověk na vesnici **bydlí v přírodě**. Obývá dům, který mu umožňuje vyjít na zahradu. Pro spojení s přírodou není potřeba, tak jako ve městě, balkon či lodžie. Ve městě je to mnohdy jediný způsob spojení bytu s okolním prostředím. Ve snaze přiblížit venkov městu se na vesnici balkony nebo lodžie postavily. Postavily se na střeše přílepku garáže, verandy, případně ve štítu. Až na výjimky je nikdo nepoužívá. Proč sedět u kávy na balkoně, když je možné vyjít z obýváku na zahradu pod strom. **Stejně cizí na vesnickém domě v Krkonoších působí alpský balkon, jako by do Alp nikdy nezapadla chalupa z Krkonoš.**

K vesnickému domu neodmyslitelně patří zahrada a s ní **stromy – ovocné a listnáče**. Sady či zahrady obemykají vesnice, vytvářejí přechod do okolní krajiny. Velký strom před domem dokáže nesmírně zpříjemnit prostředí. Poskytuje přes léto stín, v zimě skrz korunu propustí slunce, pohlcuje prach, zvyšuje vzdušnou vlhkost, vytvoří takové mikroklima, které nenahradí žádná pergola či slunečník a co víc, strom je živý a život poskytuje. Při zakládání zahrad je dobré počítat i s tím, aby zahradu netvořila sbírka módních jehličnanů a řada tují podél susedova plotu, ale hlavně strom, pod který se dá sednout a poslouchat jak šumí listů a zpívají ptáci.

TIRÁŽ: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

devatero zásad

1 UMÍSTĚNÍ NA POZEMKU

- respektování urbanistické struktury vesnice
- zachování dobré využitelnosti pozemku (ta nejvíce mizí umístěním uprostřed)

2 PŮDORYS

- výrazně protáhlý tvar
- obdélník, případně do háku nebo tvaru „T“

3 STŘECHA

- sedlová nebo s malou polovalbou
- sklon v rozmezí 40–45°
- hřeben orientovaný rovnoběžně s delší stranou domu

4 ŠTÍT

- symetrický
- na přízemí nasazený symetricky nebo asymetricky s přesazením
- celistvá plocha bez prolamování balkonem či lodžií (u hmotnějších patrových domů lze použít pavlač)

5 NASAZENÍ NA TERÉN

- nasazení na terén nízkým soklem
- ve svahu je dům orientovaný delší stranou (hřebenem) po vrstevnicích

6 VSTUP

- z okapní (delší) strany domu, krytý střeou (štítovou stěnou člení okna)

7 ZÁPRAŽÍ

- asymetrické nasazení střeou umožňuje využívat kryté zápraží a tedy krytý vstup bez nutnosti přístavovaných stříšek (stejnou výhodu poskytnou u patrového domu pavlač)

8 VIKÝŘ

- pultový, sedlový
- nad vstupem
- jako součást vstupního rizalitu
- na straně přivrácené ke svahu

9 STROM

- pomáhá zasadit dům do okolní krajiny
- velký listnatý
- nejlépe domácí druh (lípa, jasan, jilm)
- ovocný

